

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๗

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคเสรีธรรม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่า

ข้อ ๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้จัดแจ้งการจัดตั้งพรรคเสรีธรรม ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖

ข้อ ๒ พรรคเสรีธรรมได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ดังนี้

๒.๑ การจัดตั้งสาขาพรรค ได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

๒.๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง จำนวน ๒ สาขา ดังนี้

(๑) ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๗๔ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

(๒) ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๔ หมู่ที่ ๑๒ บ้านเขาลำดวน ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

๒.๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๑/๑๓๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒.๑.๓ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๖๗ ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า การแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม ลำดับที่ ๔ ที่นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคลงนามแทนหัวหน้าพรรคโดยไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรคเสรีธรรมได้ดำเนินการแทน ผู้แจ้งจึงไม่เป็นผู้แทนของพรรคเสรีธรรมในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก จึงไม่พิจารณาเพื่อรับหรือไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม ลำดับที่ ๔ ตามที่ได้รับแจ้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ และส่งเรื่องการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าวคืน เพื่อให้พรรคเสรีธรรมดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๒.๑.๔ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๖/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๖

๒.๑.๕ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๖๗ ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ และอยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒.๒ การรับสมาชิกพรรค ได้รายงานการรับสมาชิกพรรค รวม ๓ ครั้ง จำนวน ๕,๔๗๕ คน ดังนี้

๒.๒.๑ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ พรรคเสรีธรรมแจ้งว่าได้รับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค จำนวน ๑,๐๕๒ คน ได้แก่ สมาชิกหมายเลข ๑ - ๑,๐๕๒ พร้อมทั้งได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคเสรีธรรม (แบบ ท.พ. ๔) ไปสมัครสมาชิกพรรคและแผ่นดิสเก็ต

๒.๒.๒ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคทำการแทนหัวหน้าพรรคเสรีธรรม แจ้งว่าได้รับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค จำนวน ๕,๐๑๘ คน ได้แก่สมาชิกหมายเลข ๑,๐๕๓ - ๖,๑๑๐ พร้อมทั้งได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคเสรีธรรม (แบบ ท.พ. ๔) ซึ่งมีนายสุชาติ เมืองหงษ์ เป็นผู้ลงนามแทนหัวหน้าพรรคและส่งไปสมัครสมาชิกพรรค

๒.๒.๓ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคทำการแทนหัวหน้าพรรคเสรีธรรม แจ้งว่าได้รับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค จำนวน ๓,๓๖๕ คน ได้แก่สมาชิกหมายเลข ๖,๑๑๑ - ๘,๔๗๕ พร้อมทั้งได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคเสรีธรรม (แบบ ท.พ. ๔) ซึ่งมีนายสุชาติ เมืองหงษ์ เป็นผู้ลงนามแทนหัวหน้าพรรคและส่งใบสมัครสมาชิกพรรค พร้อมแผ่นดิสเก็ต

๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้ว ปรากฏว่า ยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง ดังนี้

๒.๓.๑ ขาดรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวประชุม ครั้งที่สามติให้รับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค

๒.๓.๒ การแจ้งการรับสมาชิกพรรคและการลงนามรับรองในทะเบียนสมาชิกพรรค (แบบ ท.พ. ๔) ตามข้อ ๒.๒.๒ และข้อ ๒.๒.๓ ซึ่งลงนามโดยนายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรค โดยระบุว่าทำการแทนหัวหน้าพรรคเสรีธรรมแต่ไม่มีเอกสารหลักฐานการมอบหมายซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกเพื่อการนี้หัวหน้าพรรคอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนได้

๒.๔ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ หัวหน้าพรรคเสรีธรรมได้มีหนังสือชี้แจงการลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรค ดังนี้

๒.๔.๑ นายสุชาติ เมืองหงษ์ ได้ลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรค ในการขออนุมัติการจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม ลำดับที่ ๔ ซึ่งหัวหน้าพรรคมิได้มอบอำนาจให้ทำการแทนแต่ประการใด

๒.๔.๒ นายสุชาติ เมืองหงษ์ ยังได้ลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรคในแบบ ท.พ. ๔ ทั้ง ๆ ที่มีได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าพรรค

๒.๔.๓ คณะกรรมการบริหารพรรค อันประกอบด้วยนายสุชาติ เมืองหงษ์ นายสุรทิน พิจารณ์ นายสุรพงษ์ ผดุงรัฐ เห็นว่าระยะในการดำเนินกิจกรรมให้ผ่านมาตรา ๒๕ โกศลเข้ามาจึงได้กระทำกรอย่างรีบเร่งตามข้อ ๒.๒ แล้วทำหนังสือมอบอำนาจให้หัวหน้าพรรคลงนามย้อนหลัง วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ โดยนำเสนอให้ลงนามในวันเสาร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ก่อนเข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑ ณ ห้องประชุมฯ โรงแรม เอ็ม.เจ. อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร แต่หัวหน้าพรรคไม่ลงนาม

๒.๕.๔ นายสุรทิน พิจารณ์ ในฐานะเลขาธิการพรรคได้แจ้งให้หัวหน้าพรรค เรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๖ โดยให้เหตุผลว่า

(๑) เพื่อรับรองคณะกรรมการบริหารพรรคชุดปัจจุบัน ซึ่งมีเพียง ๘ คน และทำการเลือกตั้งสมาชิกทดแทนนายวันชัย อิมขุนทอง ตำแหน่งเหรียญฉัตรพรรค แล้วถือโอกาสนี้ เลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคเพิ่มเติมอีกจำนวนหนึ่ง แล้วแต่ที่ประชุมใหญ่จะเสนอ

(๒) เพื่อแก้ไขข้อบังคับพรรค ในข้อ ๔ ว่าด้วยเครื่องหมายพรรค ฯลฯ ข้อ ๕ ว่าด้วยที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคฯ ซึ่งย้ายจากที่เดิมไปอยู่ที่ใหม่โดยทำการย้ายไปเมื่อปลายเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นระยะเวลาร่วม ๔๐ - ๔๕ วัน แล้วจะขออนุมัติย้อนหลังจากที่ประชุมใหญ่สามัญ ในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ นอกจากนั้นจะขอแก้ไขข้อ ๑๓ (๖) ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเป็น สมาชิกพรรค โดยตัดข้อความ (๖) “ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง” เนื่องจากอาจทำให้จำนวนสมาชิก พรรคเสนอไปไม่ครบจำนวน ๕,๐๐๐ คน ตามกฎหมาย

๒.๕.๕ เมื่อหัวหน้าพรรคไม่ปฏิบัติตามความประสงค์ทำให้เกิดความไม่พอใจ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๖ ที่กระทำขึ้น เมื่อวันที่เสาร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ ห้อง ประชุมฯ โรงแรม เอ็ม.เจ. อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร นายสุรทิน พิจารณ์ ในฐานะเลขาธิการพรรค และเลขาในที่ประชุมได้ยื่นใบลาออกของคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๖ คน ต่อหัวหน้าพรรค อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคทั้งคณะรวมทั้งหัวหน้าพรรคหมดสภาพลงตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๕ แล้วเสนอที่ประชุมใหญ่ฯ ทำการเลือกคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ทันที

๒.๕.๖ คณะกรรมการบริหารพรรคที่ขอลาออกทั้ง ๖ คน คือ นายสุชาติ เมืองหงษ์ นายสุรทิน พิจารณ์ นายสันติ พัฒนวิบูลย์ นายชญาทร ปานุราช นางเกศินีวรรณ สรณศรีคุณากร และนายสุรพงษ์ ผดุงรัฐ

๒.๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงการแจ้ง การจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม ลำดับที่ ๔ ตามข้อ ๒.๑.๓ และการรับสมัครสมาชิกพรรคเสรีธรรม ที่นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคลงนามแทนหัวหน้าพรรคเสรีธรรม ตามข้อ ๒.๒.๒ และ ข้อ ๒.๒.๓ และหัวหน้าพรรคเสรีธรรมได้มีหนังสือชี้แจงว่ามีได้มอบหมายให้นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคทำการแทน เมื่อผู้แจ้งไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรคเสรีธรรมให้ดำเนินการแทน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ ผู้แจ้งจึงไม่ เป็นผู้แทนของพรรคเสรีธรรมในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก การรับสมัครสมาชิกพรรคเสรีธรรม จำนวน ๘,๓๘๗ คน (คือ ตั้งแต่สมาชิกหมายเลข ๑,๐๕๓ ถึงหมายเลข ๘,๔๓๙) ตามที่ได้รับแจ้งจาก

นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคเสรีธรรม จึงไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงเสนอ นายทะเบียนพรรคการเมืองส่งเรื่องคืนให้นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรคเสรีธรรม ซึ่งนายทะเบียน พรรคการเมืองเห็นชอบ

๒.๖ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖ นายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรค เสรีธรรม ได้มาขอรับเอกสารเกี่ยวกับการรับสมัครสมาชิกพรรคเสรีธรรมไปแก้ไข ดังนี้

๒.๖.๑ ทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (ท.พ. ๔) ตั้งแต่เลขประจำตัวสมาชิก ๑,๗๐๔ - ๕,๔๗๕

๒.๖.๒ ใบสมัครสมาชิกพรรค ตั้งแต่เลขที่ ๖,๑๑๐ - ๕,๔๗๕

๒.๖.๓ สำเนาทะเบียนบ้านพร้อมบัตรประจำตัวประชาชนของสมาชิกตาม ข้อ ๒.๖.๒

ข้อ ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อย แพลดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้ง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและ จังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริง นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคเสรีธรรม เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ครบกำหนดหนึ่งร้อยแพลดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนการจัดตั้ง คือ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ พรรคเสรีธรรมมีสมาชิกพรรคจำนวน ๑,๐๕๒ คน เมื่อพรรค เสรีธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคเสรีธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลเอก สุนทร หงส์พร้อมญาติ รักษาการหัวหน้าพรรคเสรีธรรมผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงว่า

ข้อ ๑ ผู้ถูกร้องได้รับทราบข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามหนังสือของ ศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรม ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ แล้ว โดยไม่มีข้อคัดค้านเพราะข้อเท็จจริงเป็นไปตามข้อกล่าวหาทุกประการ

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องไม่สามารถรับพฤติกรรมการเมืองของอดีตคณะกรรมการบริหารพรรคที่ขอลาออกอันประกอบด้วย นายสุชาติ เมืองหงษ์, นายสุรทิน พิจารณ์, นายสุรพงษ์ ผดุงรัฐ และคณะรวม ๖ คน ตามข้อ ๒.๔.๖ ของคำร้องของผู้ร้อง ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านั้น ปฏิบัติการสรรหาสมาชิกไม่เป็นไปตามครรลองของกฎหมาย ด้วยการจัดทำสำเนาทะเบียนบ้าน และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนแล้วนำมาให้เจ้าหน้าที่อื่นของพรรค กรอกใบสมัครและลงลายมือชื่อแทนผู้สมัคร อันเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนั้น นายสุชาติ เมืองหงษ์ ซึ่งดำรงตำแหน่ง “รองหัวหน้าพรรค” ได้ลงนามทำการแทนหัวหน้าพรรค โดยผลการไม่ได้รับมอบอำนาจทั้งวาทะ หรือ ลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด

เมื่อบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถกระทำการจัดตั้งพรรคเสรีธรรมได้ตามความต้องการแล้ว และยังทราบว่าคนเหล่านี้ได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองขอจัดตั้ง “พรรคพลังเสรีธรรม” ขึ้นมาใหม่อีก เพราะฉะนั้นจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๒๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๗๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิเคราะห์แล้วนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่า การแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคเสรีธรรม ลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๖๗ ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ที่ลงนามโดยนายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรค ลงนามแทน หัวหน้าพรรค โดยไม่ได้รับมอบอำนาจ และหนังสือแจ้งการจัดตั้งพรรคเสรีธรรม ที่ สธ ๐๐๑/๖๓ เรื่อง การจัดตั้งสาขา

พรรคเสรีธรรม เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดกระบี่ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๖ ลงนามโดยพลเอก สุนทร หงส์พร้อมญาติ รักษาการแทนหัวหน้าพรรคเสรีธรรม ที่นายทะเบียนยังไม่ได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าวให้ และการรับสมาชิกพรรคเสรีธรรมตั้งแต่สมาชิกหมายเลข ๑,๐๕๓ ถึง ๕,๔๗๕ ลงนามโดยนายสุชาติ เมืองหงษ์ รองหัวหน้าพรรค ลงนามแทนหัวหน้าพรรคโดยไม่ได้รับมอบอำนาจ ดังนั้น การแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ และการรับสมาชิกพรรคตั้งแต่สมาชิกหมายเลข ๑,๐๕๓ ถึง ๕,๔๗๕ จึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ วรรคสอง มีผลทำให้ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ พรรคเสรีธรรมมีสมาชิกพรรคเพียงจำนวน ๑,๐๕๒ คน พรรคเสรีธรรม ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญรับว่า ข้อเท็จจริงเป็นไปตามคำร้องของผู้ร้องทุกประการ

ดังนั้นข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคเสรีธรรมเป็นพรรคการเมืองคือภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ พรรคเสรีธรรมไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเสรีธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ